

Slovenska literatura v grafih: falogocentrizem 1989–2019

Jernej Habjan

Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU

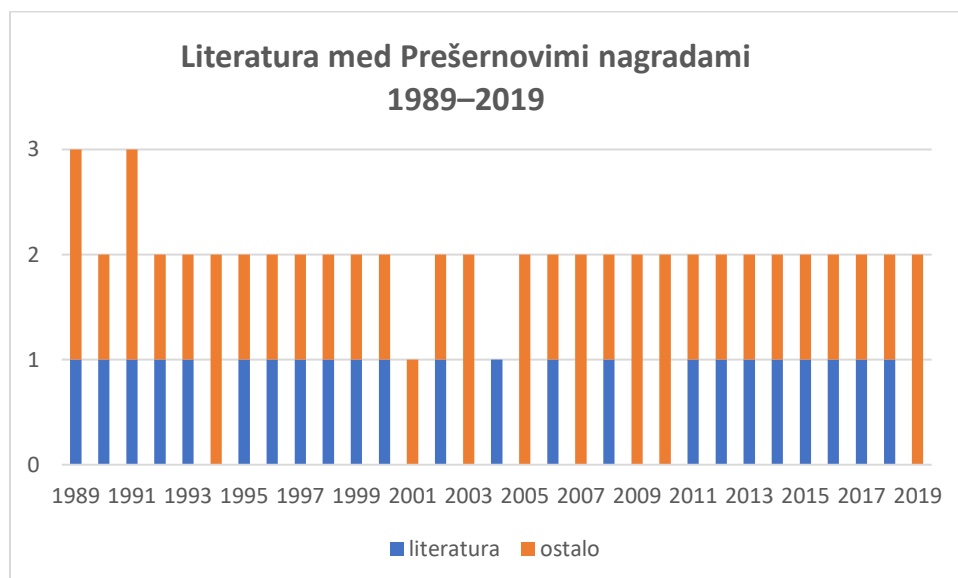
jernej.habjan@zrc-sazu.si

April 2020

1 Logocentrizem

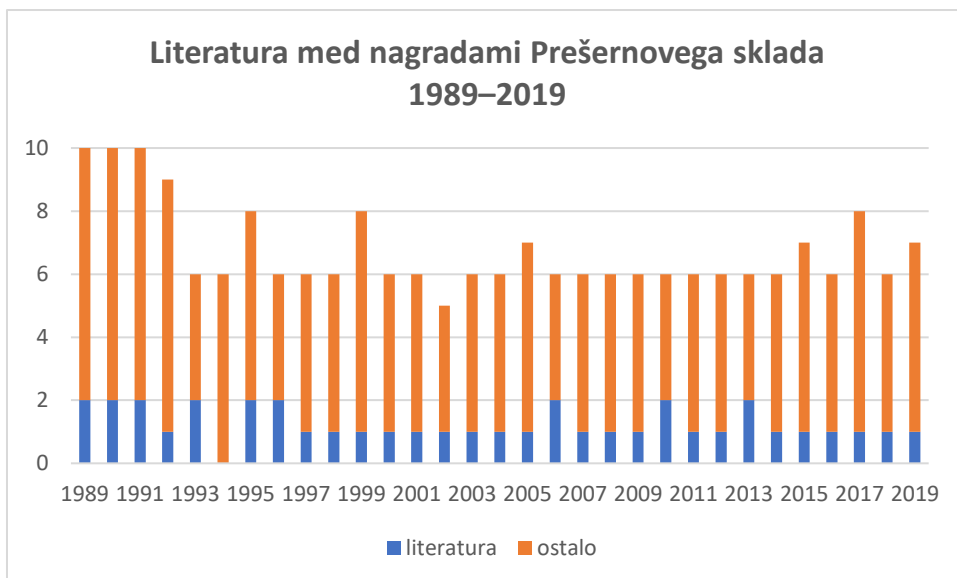
Literarni logocentrizem zadnjih treh desetletij je najizrazitejši tam, kjer je najuglednejši – pri Prešernovih nagradah: literaturi gre skoraj petina vseh nagrad Prešernovega sklada, čeprav te nagrajujejo več kakor pet poklicev, in več kakor tretjina Prešernovih nagrad, čeprav so te še uglednejše kakor nagrade Prešernovega sklada. Da literaturocentrizem ni samoumeven, kažeta na primer deleža dramskih predlog v dramskem repertoarju Slovenskih narodnih gledališč in literarnih predlog v slovenskem filmu: v obeh zgodovinsko zelo literaturocentričnih medijih je v zadnjih tridesetih letih literature razmeroma malo in celo vse manj.

1.1 Delež literature med Prešernovimi nagradami

Vir: Prešernove nagrade | GOV.SI:

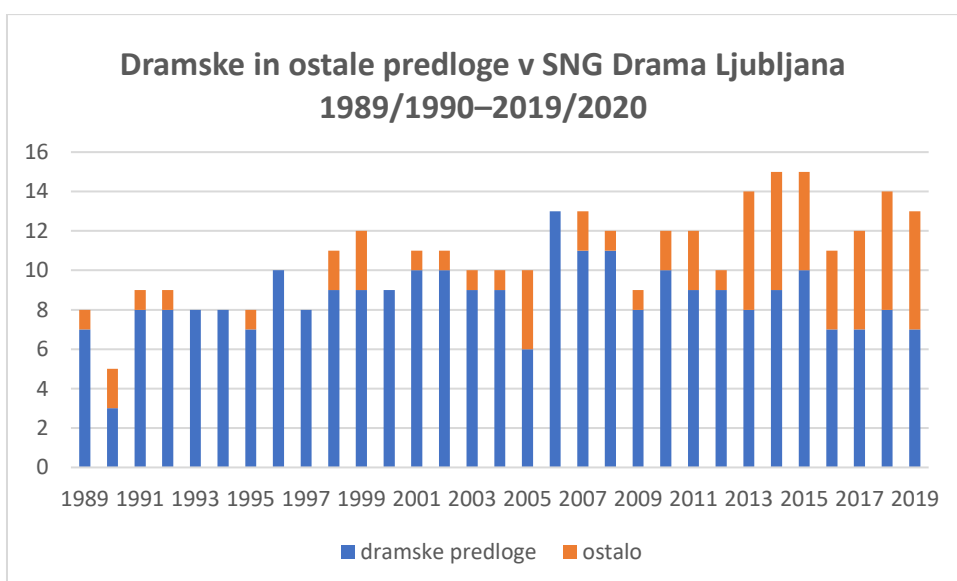
<https://www.gov.si/podrocja/kultura/presernove-nagrade/>

Vir: Prešernove nagrade | GOV.SI:

<https://www.gov.si/podrocja/kultura/presernove-nagrade/>

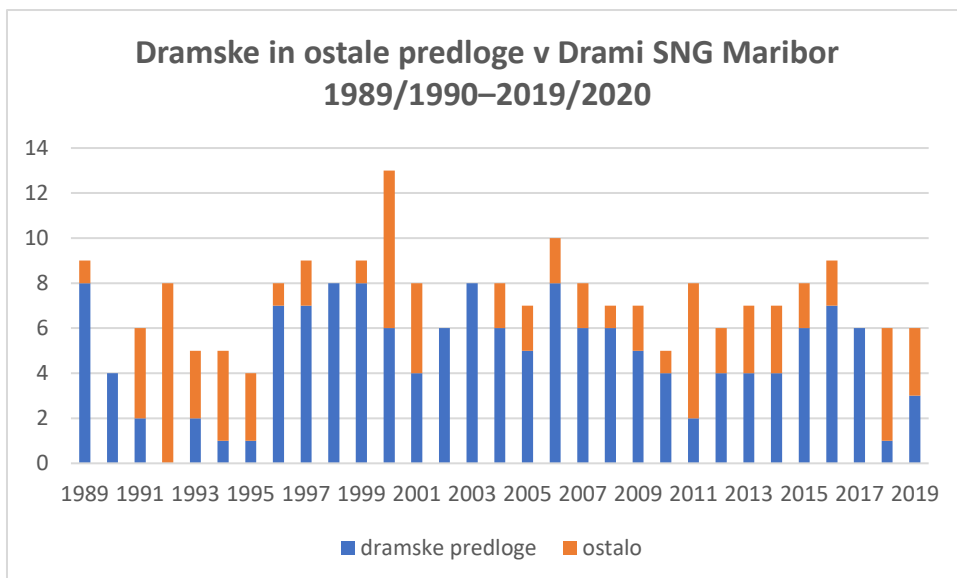
1.2 Delež dramatike v dramskih repertoarjih Slovenskih narodnih gledališč

Vira:

Sigledal – Repertoar: <https://repertoar.sigledal.org/iskanje-po-predstavah>

Repertoar – SNG Drama Ljubljana: <https://www.drama.si/repertoar/arhiv>

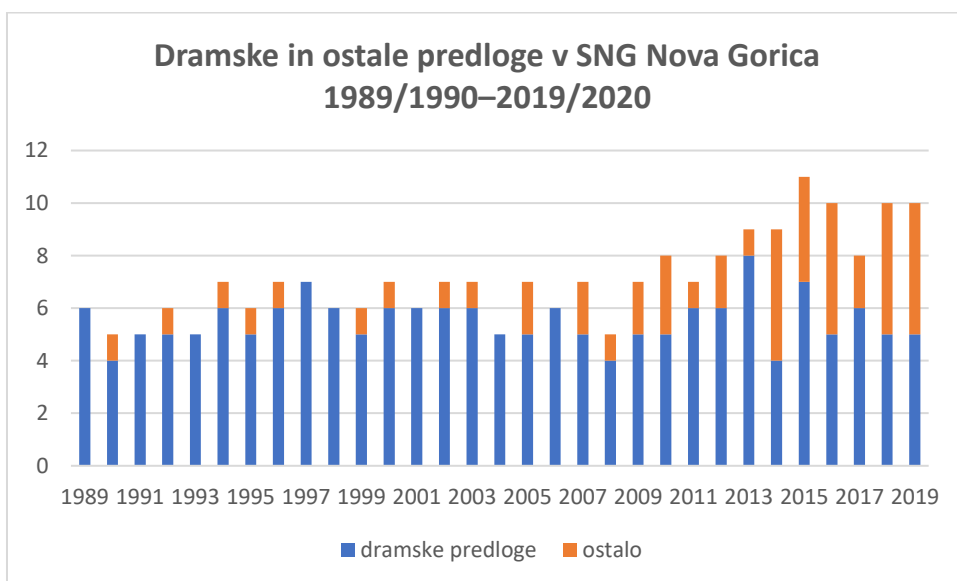

Vira:

Sigledal – Repertoar: <https://repertoar.sigledal.org/iskanje-po-predstavah>

Repertoar – Drama | Slovensko narodno gledališče Maribor:

<https://www.sng-mb.si/repertoar-drama/>

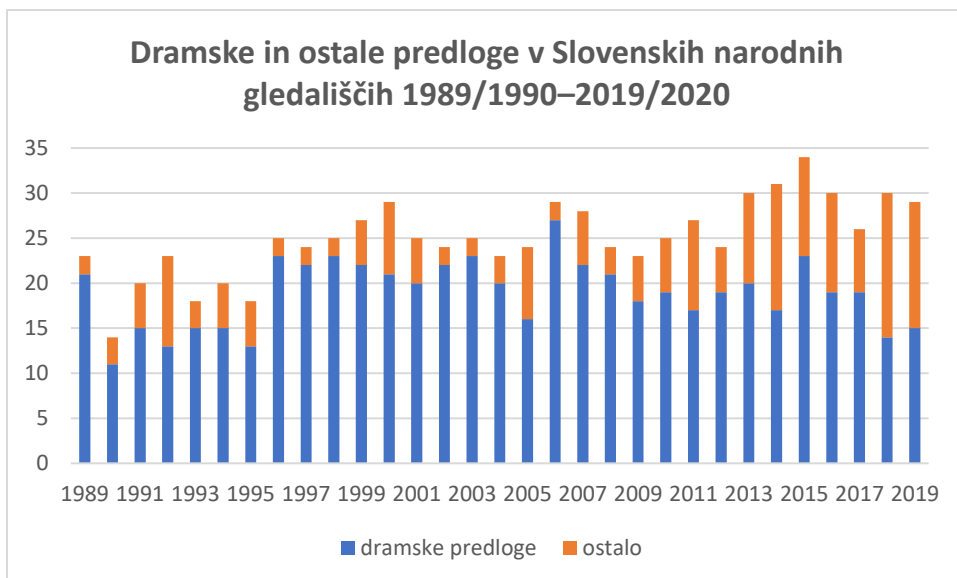

Vira:

Sigledal – Repertoar: <https://repertoar.sigledal.org/iskanje-po-predstavah>

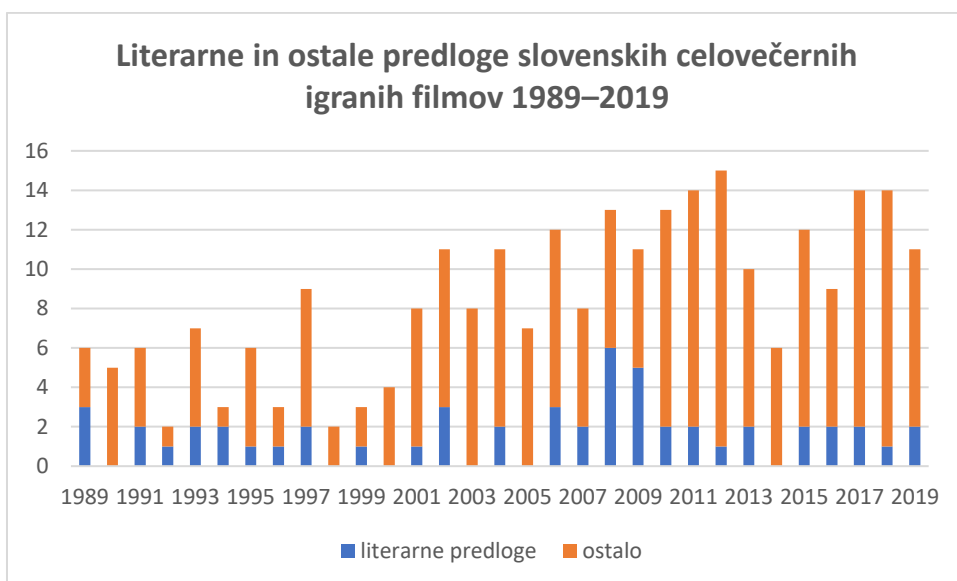
Sezone – Arhiv predstav – Repertoar – SNG Nova Gorica:

<https://www.sng-ng.si/repertoar/arhiv/sezone/>

Vir: zgornji trije grafi

1.3 Delež literature v slovenskem filmu

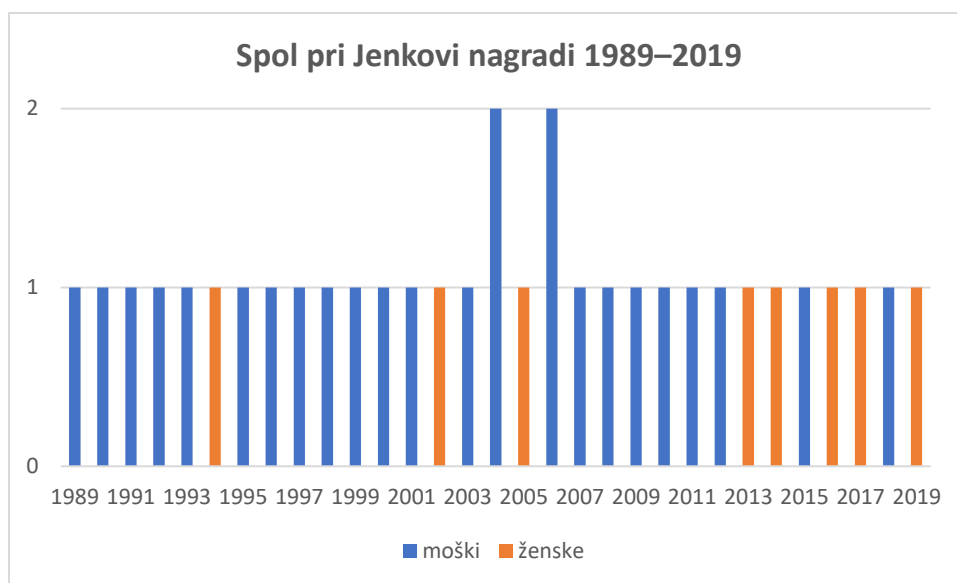

Vir: BSF: Baza slovenskih filmov: <https://bsf.si/sl/>

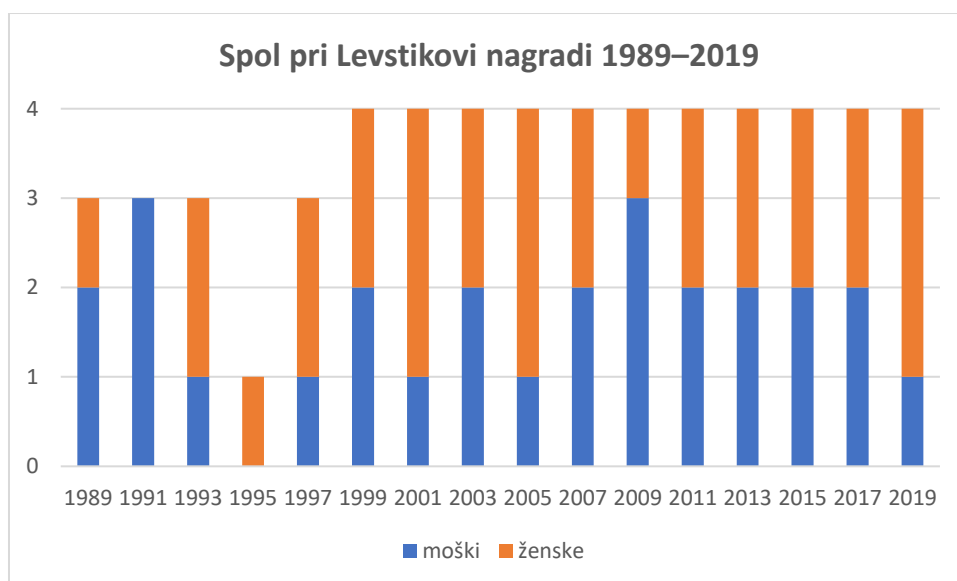
2 Falocentrizem

Tudi literarni falocentrizem zadnjih treh desetletij je najizrazitejši tam, kjer je najuglednejši – pri literarnih nagradah: nagrajevani so romanopisci in ilustratorke, pesniki in mladinske pisateljice, kresnika žirantke namenjajo zmagovalcem, večina nagrad pa gre večino let v roke moškim. Falocentrizem se nazadnje združi z logocentrizmom pri nagradah za polliterarne žanre: obojega je največ pri nagradi za esej ter najmanj pri nagradah za kritiko in prevod.

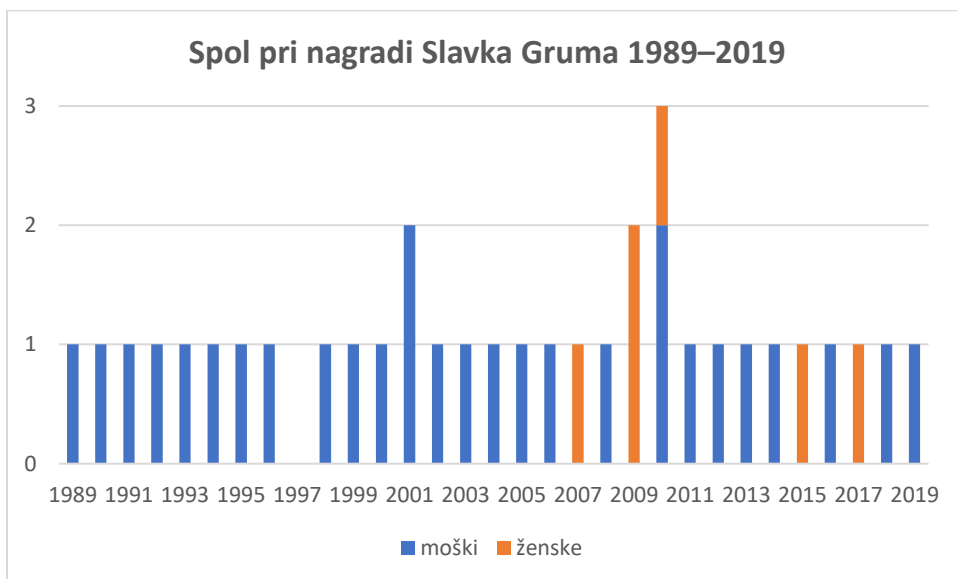
2.1 Spol pri slovenskih literarnih nagradah

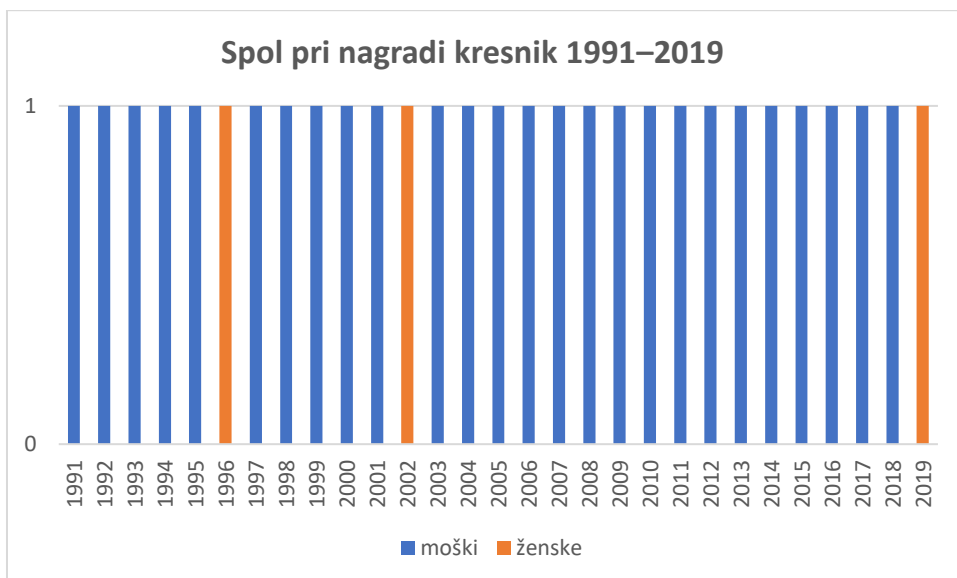
Vir: Nagrade – Društvo slovenskih pisateljev: <https://drustvo-dsp.si/nagrade/>

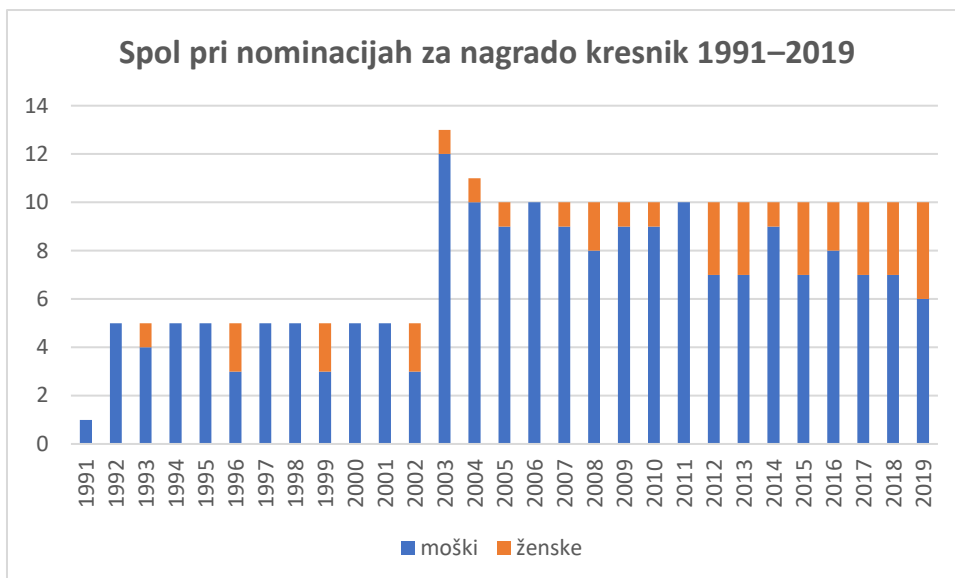
Vir: Levstikova nagrada – Mladinska knjiga: https://www.mladinska.com/knjige/knjizne_nagrade/levstikove-nagrade

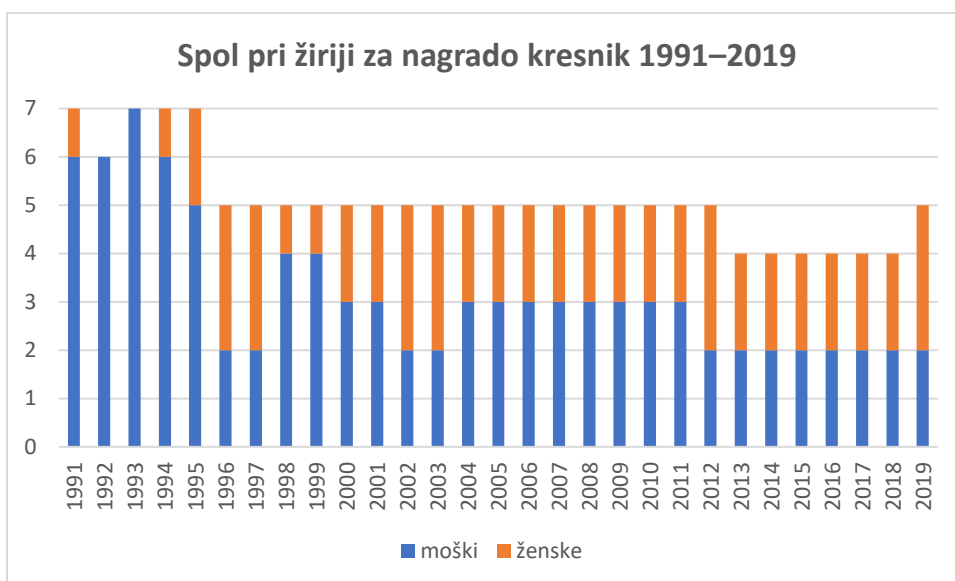
Vir: Dobitniki nagrade Slavka Gruma – 50. Teden slovenske drame:
<https://www.tsd.si/dobitniki-nagrade-slavka-gruma/>

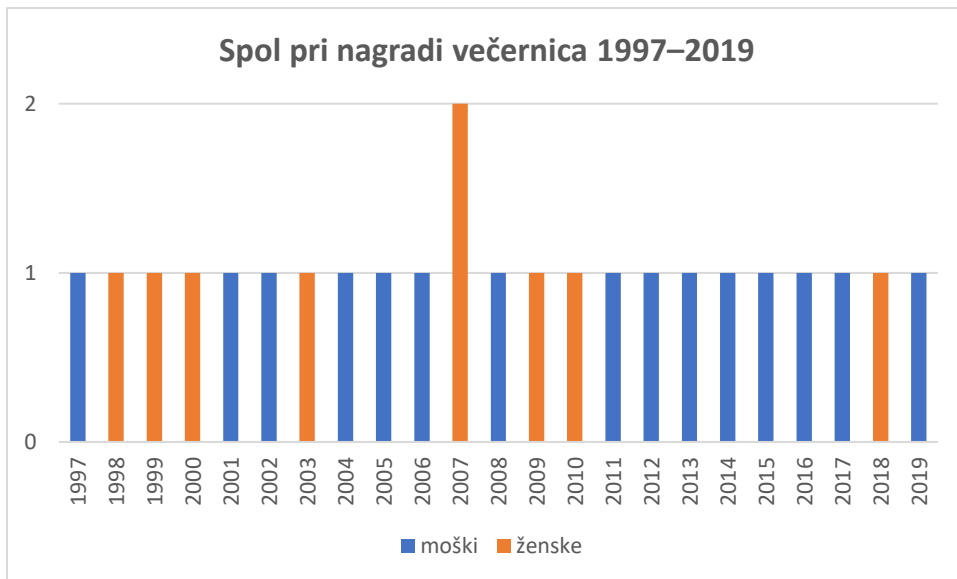
Vir: Kresnik (nagrada) – Wikipedija:
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Kresnik_\(nagrada\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Kresnik_(nagrada))

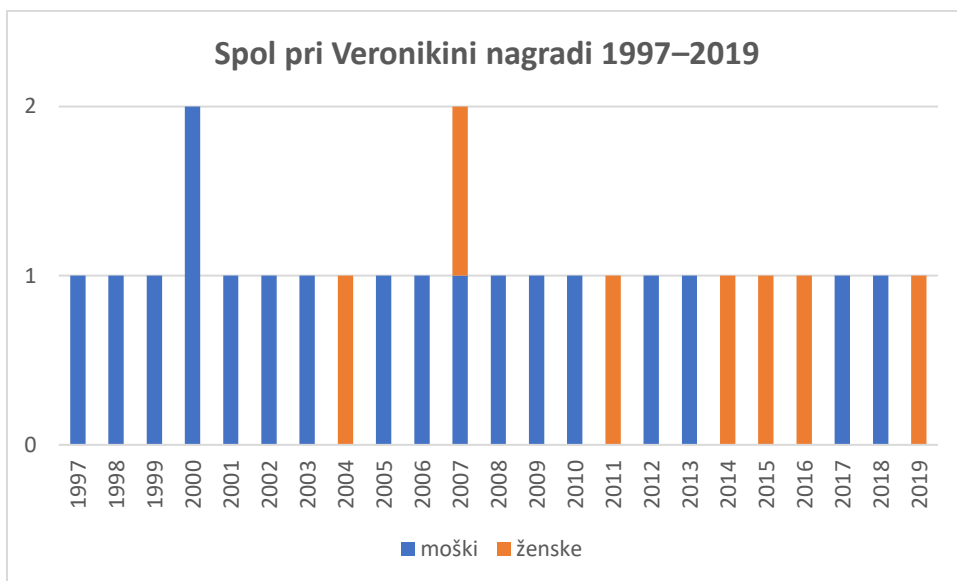
Vir: Kresnik (nagrada) – Wikipedija:
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Kresnik_\(nagrada\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Kresnik_(nagrada))

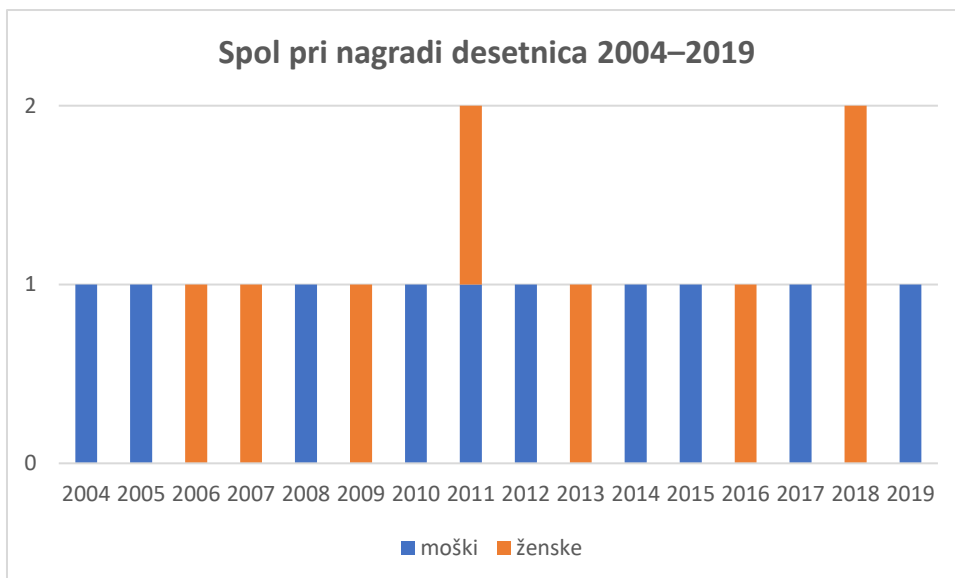
Vir: Kresnik (nagrada) – Wikipedija:
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Kresnik_\(nagrada\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Kresnik_(nagrada))

Vir: Večernica (nagrada) – Wikipedija:
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Ve%C4%8Dernica_\(nagrada\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Ve%C4%8Dernica_(nagrada))

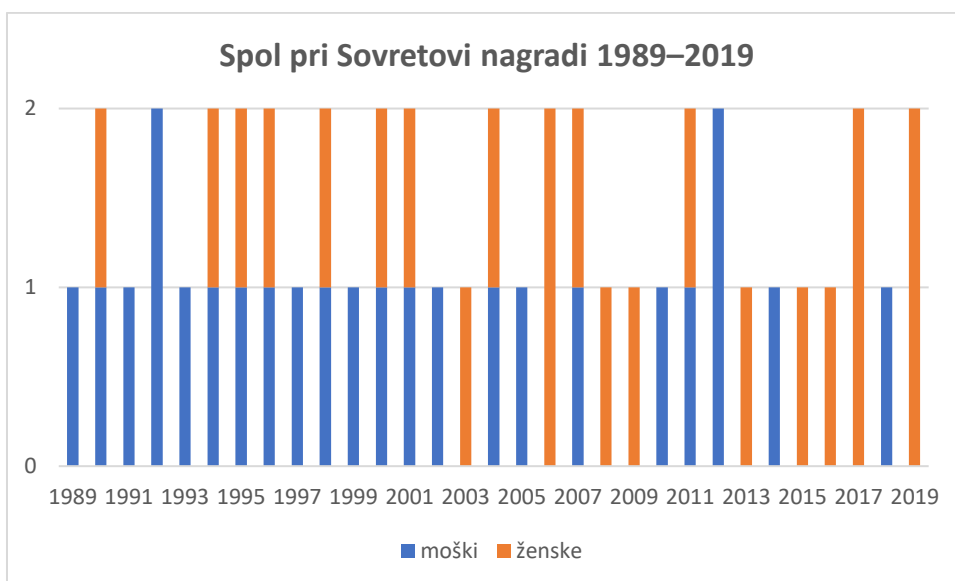

Vir: Veronikina nagrada – Wikipedija:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Veronikina_nagrada

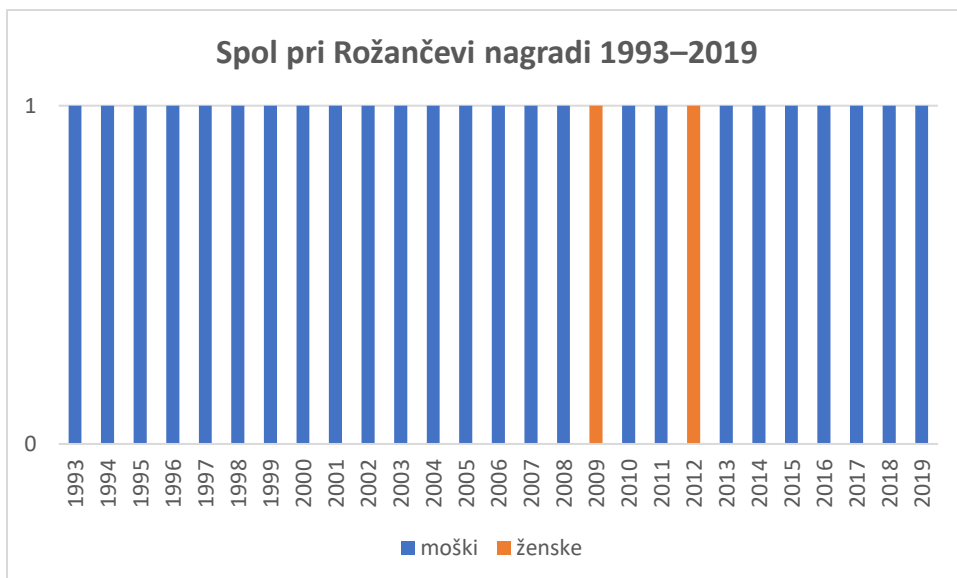
Vir: Nagrade – Društvo slovenskih pisateljev: <https://drustvo-dsp.si/nagrade/>

2.2 Spol pri slovenskih polliterarnih nagradah

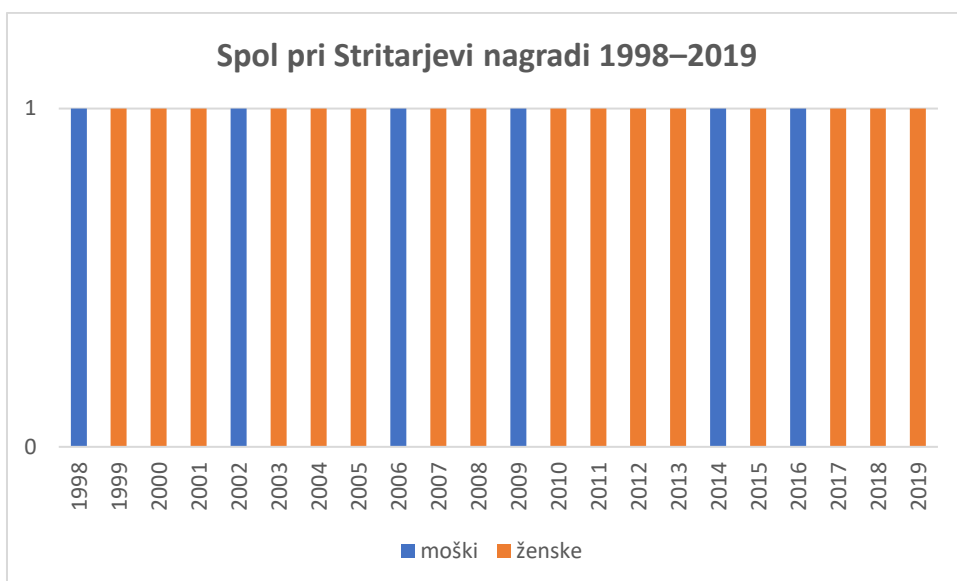
Vir: Nagrade – DSKP:

<http://dskp-drustvo.si/index.php/nagrade/sovretova-nagrada>

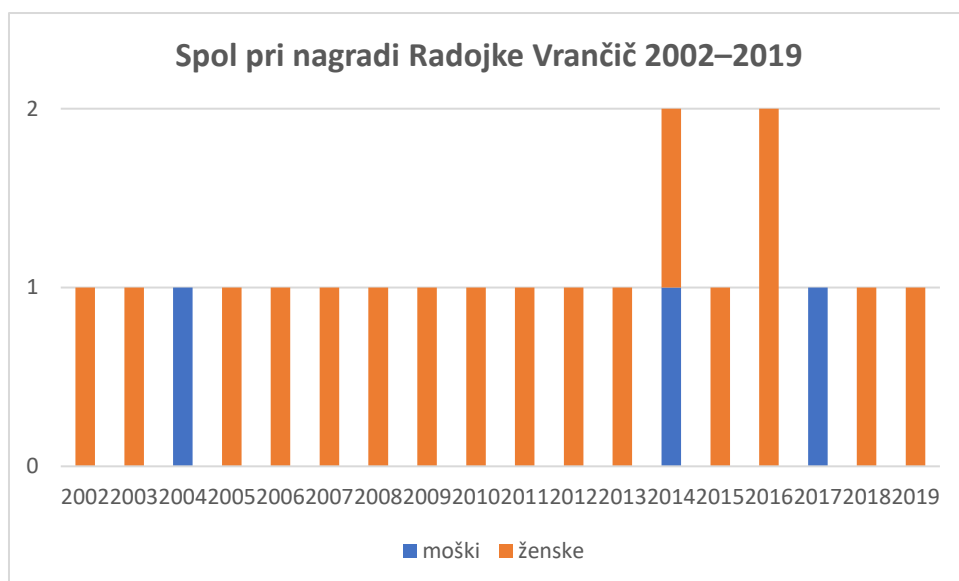

Vir: Rožančeva nagrada – Wikipedia:

https://sl.wikipedia.org/wiki/Ro%C5%BEn%C4%8Deva_nagrada

Vir: Nagrade – Društvo slovenskih pisateljev: <https://drustvo-dsp.si/nagrade/>

Vir: Nagrade – DSKP:

<http://dskp-drustvo.si/index.php/nagrade/nagrada-radojke-vrancic>

(Razprava je nastala na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU v okviru raziskovalnega projekta *Slovenska literatura in družbene spremembe /J6-8259/*, ki ga je iz državnega proračuna sofinancirala Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.)